

Çorum İli Valilik Ve Kaymakamlıkların Logo Ve Amblemlerinin Tasarım İlke Ve Elemanları Bağlamında İncelenmesi

Çorum Governorship And District Offices Investigation Of Logo And Emblems Within The Context Of Design Principles And Elements

Dr. Öğr. Üyesi Mustafa GÜNAY

İstanbul Gelişim Üniversitesi, Gelişim MYO. Tasarım Bölümü, İstanbul /TÜRKİYE
ORCID: 0000-0002-9286-6500

ÖZET

Teknoloji ve internetin hızla geliştiği bir zamanda logo ve amblemlerin de önemi gittikçe artmaktadır. Logo ve amblemler, şehirlerin önemli tanıtıcı unsurları arasında yer alır. Şehrin ulusal ve uluslararası tanınırlığı, imajı ve marka şehir olmasına katkı sağlayan en önemli etkenler logo ve amblemlerdir.

Araştırmamız, Çorum Valiliği ve ilçe kaymakamlıklarının resmi olarak kullandıkları logo ve amblemlerin tasarım ilkeleri bağlamında incelenip değerlendirilmesidir. Araştırma, Çorum ili ve ilçelerini kapsamaktadır. Çorum Valiliği ve ilçe kaymakamlıklarının web sayfalarından elde edilen verilerin incelenmesi, analiz edilmesi, değerlendirilmesi ve yorumlanması yapılmıştır.

Çorum Valiliği ve ilçe kaymakamlıklarının logo ve amblemlerin tasarımında, tasarım ilke ve elemanlarına dikkat edilip edilmediği incelenmiş; Çorum il ve ilçelerinin değerlerinin logo ve amblemlerinde yer alma derecesine bakılmıştır. Çalışma; yanlış uygulamaların Çorum il ve ilçelerinin imajına olumsuz etkisini yansıtmaya derecesinin bilinmesi açısından önemlidir. Bu çalışmanın logo ve amblem tasarımlarında Çorum iline katkı sağlaması amaçlanmaktadır. Yapılan araştırmalar ve incelemeler sonucunda, kullanılan logo ve amblemlerin şehrin tarihi, kültürel, turistik değerlerini yansıtmayı yansıtmadığı ele alınmış, tasarım ilkeleri açısından eksik olan noktalar tespit edilmiş ve problemin çözümüne ilişkin öneriler sunulmuştur.

Anahtar kelimeler: Grafik Tasarımı, Amblem, Logo, Tipografi, Değerlendirme

ABSTRACT

At a time when technology and the internet are developing rapidly, the importance of logos and emblems is increasing. Logos and emblems are among the important promotional elements of cities. The national and international recognition of the city and the city's image are the most important factors in making it a brand city.

Our research is to examine and evaluate the official logos and emblems used by Çorum Governorship and district governorships in the context of design principles. The research covers the province of Çorum and its districts. The data obtained from the web pages of Çorum Governorship and district governorships were evaluated, analyzed, analyzed and commented on.

Whether the design principles and elements of Çorum Governorship and Çorum district governorships are paid attention to in the design of logos and emblems, whether the values of our city and districts of Çorum are included in the logos and emblems or to make a wrong application, it is important to work in terms of the image of our Çorum city and districts. It is aimed to contribute to our city of Çorum. As a result of the researches and examinations, whether the logos and emblems used reflect the historical, cultural and touristic values of the city, the missing points in terms of design principles were determined and suggestions were made for the solution of the problem.

Keywords: Graphic design, Emblem, Logo, Typography, Evaluati

1. GİRİŞ

Çorum Valiliği ve Çorum İlçe Kaymakamlıklarının logo ve amblemlerinin tasarım ilkeleri, elemanları bakımından incelenen araştırmamızda, logo ve amblemlerin tasarıma uygunluğu incelenmiştir. Logo ve amblemler; sembol, simge, tipografi, renk kriterlerine göre değerlendirilmiştir. Çalışma sonunda logo ve amblemlerin ili ve ilçeleri temsil edip etmediği ilkelere uygun olup olmadığı incelenmiş ve eksiklikler belirlenerek önerilerde bulunulmuştur.

Logo ve amblemler, kurumsal kimlik tasarımının unsurlarındandır. Önemli tanıtıcı ve bilgilendirici etkiye sahiptirler. Logo ve amblemlerin kullanıldığı alanların başında, kurumsal kimlik çalışma alanı gelmektedir. Kurumsal kimliğin uygulama alanlarının başında ise resmi kurum ve kuruluşlar gelmektedir.

Çorum valiliği ve ilçe kaymakamlıklarının logo ve amblemlerinin tasarım ilkeleri bağlamında incelediğimiz çalışmamız, teorik ve uygulama bölümünden oluşmaktadır. Teorik kısımda; tasarım ilkeleri, kurumsal kimlik, kurumsal tasarım, logo ve amblemlerle alakalı literatür taraması yapılmıştır. Teorik kısımda; tasarım ilke ve elemanları ve kurumsal kimlik konusu üzerinde durulmuş, logo ve amblemler hakkında bilgiler verilmiştir.

Uygulama bölümünde; Çorum Valiliği ve ilçe kaymakamlıklarının kullandığı logo ve amblemler, tasarım ilke ve elemanları bakımından incelenmiş, inceleme sonucunda da probleme ilişkin önerilerde bulunularak çalışma sonuçlandırılmıştır.

Bu makalede dergi yazım kurallarına, yayın ilkelerine, araştırma ve yayın etiği kurallarına, dergi etik kurallarına uyulmuştur. Makale ile ilgili doğabilecek her türlü ihlallerde sorumluluk yazara aittir.

2. TASARIM İLKE VE ELEMANLARI

Grafik tasarım ürününün oluşturulmasında kullanılan tasarım elemanları: **Çizgiler, Ton, Renk, Doku, Biçim, Ölçü, Yön** vb. Tasarım ilkeleri: **Denge, Orantı ve Görsel Hiyerarşi, Görsel Devamlılık, Bütünlük, Vurgulama.** (Ketenci & Bilgili, 2006:282).

Grafik tasarım ilke ve elemanlarının bir tasarım içinde nasıl kullanılacağını belirleyen ilkeler bulunmaktadır. Grafik tasarım ilke ve elemanları, bütün görsel sanat ve tasarım dallarında geçerli olan ortak ilkelerdir. Bu ilkelerin sayısı üslup ve anlatım biçimine göre değişir. Yazar için dilin gramer kuralları ne kadar önemliyse tasarımcı için de tasarım ilkeleri o kadar önemlidir. (Becer, 2002:62).

Alakuşa göre; tasarım sürecinde, tasarım ilke ve elemanlarının en önemli yapıtaşları, tasarımın sanatsal değerini ortaya koyan görsel unsurlardır. (Alakuş vd. 2011:113).

3. GÖRSEL İLETİŞİM

Grafik Tasarım; bir mesajı iletme, bir görseli geliştirmek veya bir düşünceyi görselleştirmek için metnin ve görsellerin algılanabilir, görülebilir bir düzlemde iki

boyutlu veya üç boyutlu olarak organize edilmesini içeren bir süreçtir. (https://tr.wikipedia.org/wiki/Grafik_tasar%C4%B1m)

Fikirleri; metin ve görsel unsurları kullanarak baskı, elektronik veya diğer süreçlerden geçirip görsel olarak etkileyici bir şekilde sunmaktır. (Ambrose ve Harris 2012:10).

Becer'e göre; grafik tasarım, görsel iletişim sanatıdır. En önemli işlevi ise bir mesajı iletme, bir ürün veya hizmeti tanıtmaktır. Bu bağlamda grafik tasarımı, görüntülerden oluşan bilgilerin değiş - tokuşu olarak tanımlanmaktadır. (Becer, 2009:33).

4. KURUMSAL KİMLİK

Kurumların hedef kitleye tanıtımlarını yapmak, hedef kitle ile bir bağ kurmak için iletişim kurmaya ve bu iletişimi sağlayacak da bir araca ihtiyacı vardır. (Özdemir A, 2020) Cüceloğlu'nun ifadesiyle: "Kurumsal kimlik çalışmalarının temelinde hedef kitle ile iletişim bulunmaktadır. İletişim, iki kişiyi ilişki içine sokan psiko-sosyal bir süreçtir." (Cüceloğlu, 2002:13).

Kurumsal iletişimin başarıyla gerçekleşebilmesi için reklam, anket, ilan gibi araçlardan yararlanılması gerekmektedir. (Okay, 2000:66).

Yani; görmek, söz ve yazıdan daha fazla kalıcı ve etkindir. Bu sebeple işaretler, semboller, logo ve amblemler kurumların en etkili öğeleridir. (Elitok, 2003:55).

Kurumsal kimlik; kurumların karakteristik özelliklerini anlatan, tanıtan her türlü unsuru ifade eder. Bunlar içinde logo ve amblem, tipografi, renk, kurum kültürü gibi unsurlar yer almaktadır. (Teker, 2008:135-136).

Hürel e göre; kurumsal kimlik, kurumun benzer diğer kurumlardan ayırt edilmesinin en temel unsurudur. Kurum hakkında hedef kitlede güven duygusu oluşturur. (Hürel, 1998:106,107).

Kurumsal kimlik; logodan, renklere; personelin görünümüne kadar ortak bir bütünlüğe sahip olmalıdır. (Teker,2002:216).

4.1. Logo

Logo ve amblemler, kurumların hedef kitlelerinin aklında kalan ve tanınırlığını sağlayan en önemli unsurdur. (Tuna & Tuna, 2007:85).

Logolar, iki ya da daha fazla tipografik karakterin sözcük halinde okunacak biçimde bir araya getirilmesiyle oluşturulan ve bir ürün, kuruluş veya hizmeti tanıtan marka ya da amblem özelliği taşıyan simgelerdir. (Becer, 2009:195).

Logo ya da amblemin algılanması, iletişimin sağlandığı anlamına gelmektedir. Simgeler ve renkler, hedef kitlenin kültürel özellikleri ile örtüşmelidir. Kullanılan simgeler, o toplumun ortak tanımlarına uygun olmalıdır. Renklerin fazla kullanılması, logoyu algılamayı zorlaştıracak ve akılda kalıcılığı engelleyecektir. Logo kompozisyonunda; tipografik elemanların geometrik konumu ve mesafesi, algılama düzeyini belirlemektedir. Bu sebeple tipografinin özgün ama okunur olması önem arz etmektedir. Açık kompozisyonların algılanabilirliği azaltacağı dikkate alınarak tasarımın

oluşturulması gerekmektedir. Kompozisyonu oluşturan simge, renk ve tipografi bütünlük içinde olmalıdır. (Özsoy, Tuncay ve Uğur, 2017:1648).

“Logolar, şehirlerin ve kent yönetimlerinin kartvizitleridir”. (Becer, 2002:64). Çamdereli'nin ifadesine göre; Logonun işlevi tanıtmak olduğu için, logolarının işlevi de şehrin tanıtılması amacı taşımalıdır. Kentsel yönetimlerin; faaliyetleri, hizmetleri ve marka kimliklerini logoları ile desteklemek ihtiyacı duymaktadırlar. Sonuçta; kent dâhilindeki her alanda, her yerde bulunan logoların şehre olan ilgiyi ve cazibeyi artıracığı düşünülmektedir. Ayrıca logolar, şehirlerarasında belirginleşmeyi ve öne çıkmayı artıracak bir işlev de görmektedir. (Çamdereli, 2006:166).

5. PROBLEM

Araştırmamızda, tasarım elemanları ve tasarım ilkeleri göz önünde bulundurularak Çorum Valiliği ve ilçe kaymakamlıklarına ait logo ve amblemlerle ilgili araştırmaların yetersiz olduğu anlaşılmıştır. Çorum Valiliği ve ilçe kaymakamlıklarının kurumsal kimlikleri analiz edildiğinde, logo ve amblemlerin tasarımında teknikler ve tasarım kurallarına dikkat edilmediği görülmektedir. Çorum Valiliği ve ilçe kaymakamlıklarının logo ve amblemleri arasında genel bir uyumun olmadığı değerlendirilmektedir.

6. ARAŞTIRMA

Bu araştırma, Çorum Valiliği ve ilçe kaymakamlıklarına kurumsal kimlik oluşturma süreci içerisinde logo ve amblemlerin önemi ve şehrin tanıtılması açısından önemlidir. Araştırma; şehrin tarihi, kültürel ve turistik değerlerin logo ve amblemlerinin tasarım ilke ve elemanlarına uygun tasarlanıp tasarlanmadığı, şehrin imajı açısından önemlidir. Logo ve amblemler hazırlanırken nelere dikkat edilmeli, bir standart olmalı mı, ili ve ilçeleri yansıtan özgün simgeler barındırmalı mı sorularına yanıt aranmıştır. Sade, ayırt edilebilir, kuruma özgü, akılda kalıcı, estetik ve çağdaş özelliklere sahip olması açısından Çorum Valiliği ve ilçe kaymakamlıklarının kullandıkları logo ve amblemlerin yenilenmesi için referans oluşturma amaçlanmıştır.

7. SINIRLILIKLAR

Araştırma; Çorum Valiliği, (Alaca, Bayat, Boğazkale, Dodurga, Kargı, İskilip, Kargı, Laçın, Mecitözü, Oğuzlar, Ortaköy, Osmançık, Sungurlu, Uğurludağ) ilçe kaymakamlıklarının logo ve amblemleri ile sınırlıdır.

8. TARTIŞMA

Resim 1. Çorum Valiliği Amblemi (<http://corum.gov.tr/>)

Analiz ve Yorum: Logo, Hitit güneşi sembolünden oluşmaktadır. Kent tarihi itibarıyla çeşitli uygarlıkların bulunduğu topraklarda bulunmaktadır. Üst kısımda bulunan ay ve yıldız devleti temsil etmektedir. Kentin tarihsel ve antik mekânlara sahip olduğu izlenimi vermek isteyen Hitit güneşi sembolü, tarihsel ve kültürel mirasa verilen önemi de yansıtmaktadır. Logo, sadece tarihi yönünü ortaya koymaktadır. Aynı özelliklere sahip olan diğer kent logolarından farklı olmasını sağlayacak tasarım yapılmamıştır.

Hitit güneşiyle tarih öne çıkarılmış ancak diğer boyutlar ihmal edilmiştir. Logo, Çorum'u değil Hititleri simgelemektedir. Logo, ay yıldız ve Güneş Kursu vektörlerinden oluşturulmuştur. Logo merkezinde Güneş Kursu yer almaktadır. Simgeler, vektörel teknikle çizgisel olarak ifade edilmiştir. Simgelerin altında beyaz zemin üzerine bordo renkte kurumun tipografisi olan "TÜRKİYE CUMHURİYETİ ÇORUM VALİLİĞİ" yer almaktadır. Tasarım, beyaz zemin üzerine bordo olmak üzere tek renkten oluşturulmuştur. Tasarımda sıcak renkler hâkimdir.

Ankara Üniversitesi'nin internet adresinde Güneş Kursu sembolünün Hitit Uygarlığına mal edilip Hitit Güneşi olarak anıldığı ifade edilmiştir. Ancak Güneş Kursu sembolünün Hitit Uygarlığından önce varlık göstermiş olan Hatti dönemine ait bir sembol olduğu belirtilmiştir. (<https://www.ankara.edu.tr/>, 22.01.2018, 02:12).

Güneş Kursu simgesi, Ankara Üniversitesi ve Ankara Büyükşehir Belediyesi tarafından da kullanıldığından özgün değildir. Logonda simetrik denge olduğu söylenebilir. Kullanılan unsurlar arasında oran-orantı bulunmaktadır. Simgelerde bütünlük vardır. Tek renk olması tasarımı sade, anlaşılır kılmıştır. Kullanılan simge, anlamını yansıtmaktadır. Logo, büyültme ve küçültmelere uygun değildir. Tipografik açıdan okunabilir. Çorum ilini yeterince temsil etmemekte, özgün ve kalıcılık özelliklerini barındırmamaktadır. Bu özellikleri yansıtmak biçimde yenilenmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

Resim 2. Alaca Kaymakamlığı Amblemi (<http://www.alaca.gov.tr/>)

Analiz ve Yorum: Alaca kaymakamlığı amblemi dairesel form biçiminde tasarlanmıştır. Zemin beyazdır. Amblemin dışında simgeleri kapsayan lacivert kontur ve lacivert konturun iki tarafı tekrar kontur çizgileri eklenmiş bulunmaktadır. Amblemden lacivert ve beyaz renk tercih edilmiştir. Amblemin alt taraftan çevreleyecek şekilde yarısına yakın kaymakamlığın ismi yerleştirilmiş, üst tarafında ise yarısına kadar ‘TÜRKİYE CUMHURİYETİ’ yazısı bulunmaktadır. Logonun merkezinde Hitit güneşi (Hitit Kursu) sembolü bulunmaktadır. Ayrıca yazıların bittiği yerde degrade uygulanmış bayrak logosu ve Atatürk portresi bulunmaktadır.

Logo, Çorum Valiliği logosuna benzediğinden özgünlük yoktur. Ayrıca ilçenin özelliklerini tam olarak yansıtmamaktadır. Amblemden ve logoda denge unsuru, bütünlük ve görsel hiyerarşi ilkesi olduğu söylenebilir. Tipografik açıdan eksikler vardır. Görsel unsurların çok olması sadelikten uzaklaştırmıştır. Kullanılan simgeler anlamını yansıtmaktadır. Görsel unsurların sayısı fazla olması karmaşıklığa sebep olmaktadır. Logo, simgelerin yapısından dolayı büyültme ve küçültmelere uygun değildir.

Tipografi açısından okunabilir yapıdadır. Bu özellikleri yansıtmak biçimde yenilenmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

Resim 3. Çorum Bayat Kaymakamlığı Amblemi (<http://www.corumbayat.gov.tr/>)

Analiz ve Yorum: Çorum Bayat Kaymakamlığı amblemi, dairesel form biçiminde tasarlanmıştır. Ambleme lacivert, beyaz, yeşil ve mavi renk hakimdir. Alt tarafında ortada lale ve üzerinde Türk bayrağı yer almaktadır. Logonun merkezinde Türk Oğuz boylarından Bayat yazmaktadır. Tarihte Bayat boyunu yansıtan semboller bulunmaktadır. Sembollerin arka tarafında dağ sembolü vardır. Simgeler vektörel bir teknikte ifade edilmiştir. Ambleme kontur çizgileri kullanılmıştır. Tasarım, mavi zemin üzerine beyaz kontur; beyaz konturun çevresinin iki tarafına lacivert kontur eklenerek oluşturulmuştur. Beyaz konturun yukarıdan yarısına kadar kaymakamlığın adı yazılmıştır. Yazının bittiği yerin her iki tarafında ise Bayat'ta yetişen bitkiler bulunmaktadır.

Logonun vurgu açısından yetersiz olduğu görülmektedir. Görseller anlaşılır değil ve grafik tasarım açısından çözümlenmediği düşünülmektedir. Logo merkezinin simetrik dengeye sahip olduğu söylenebilir. Kullanılan imgeler arasında oran-orantı bulunmaktadır. Simgelerde bütünlük sağlanmamıştır. Beş renk kullanılmıştır. Fakat renk uyumlarının yetersiz kaldığı düşünülmektedir. Kullanılan imgeler, anlamını yansıtsa da başka imgeleri akla getirdiğinden algılamada zorluk çekilmektedir. Logo, büyütme ve küçültmeye uygun değildir. Logoyu oluşturan imgeler arasında uyum bulunmamaktadır. Tipografi açısından okunabilir yapıdadır. Genel olarak; ilçenin özelliklerini yansıtmadığı; özgün, ayırt edilebilir, kuruma özgü, akılda kalıcı, estetik, çağdaş ve kalıcı özelliklere sahip olmadığı düşünülmektedir. Bu özellikleri yansıtacak biçimde yenilenmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

Resim 4. Boğazkale Kaymakamlığı Amblemi (<http://www.bogazkale.gov.tr/>)

Analiz ve Yorum: Boğazkale Kaymakamlığının logosunun form şekli bulunmamaktadır. Amblemi alttan yarıya kadar çevreleyen kaymakamlığın yazısı vardır. Tarihi açıdan önem taşıyan kaymakamlığın logosunda orta tarafta Boğazkale kalesi, kale sembolünün üstünde Hattuşa yazısı yer almaktadır. Yazının üstünde ise kartala benzetilmiş iki kanat ve en üstte bayrak sembolü bulunmaktadır. Altında Hattuşa yazısı, bu simge ve tipografinin iki yanında aslan figürü bulunmaktadır. Logonun merkezinde tarihi yansıtan imgeler yer almaktadır. Tasarımda beyaz fon üzerine kırmızı renk kullanılmıştır. Simgeler, vektörel bir teknikte biçimsel olarak ifade edilmiştir.

Logonun denge ilkesine sahip olduğu söylenebilir. Logoda görsel açıdan çok fazla simgenin olması tasarım ilkelerine uygun olmadığı düşündürmektedir.. Hattuşa, farklı tipografi ile yazılmış. Kullanılan simgeler anlamını yansıtmaktadır. Logo, büyültme ve küçültmelere uygun değildir. Tipografi açısından okunabilir yapıdadır. Logonun ilçenin karakteristik özelliklerini yansıtacak biçimde yenilenmesi gerektiği değerlendirilmektedir. Yazı karakteri ile vektörel simgeler arasında uyum bulunmamaktadır. Tarihe vurgu yapılmış olduğu görülmektedir.

Resim 5. Dodurga Kaymakamlığı Amblemi (<http://www.dodurga.gov.tr/>)

Dodurga İlçe Kaymakamlığının ilçeye özgün logosu web sayfalarında bulunmamaktadır.

Resim 6. İskilip Kaymakamlık Amblemi (<http://www.iskilip.gov.tr/>)

Analiz ve Yorum: Logo, Lale formunda yapılmıştır. Merkezinde Atatürk İskilip kalesi ve tarihi cami, en üstte ise Türk bayrağı sembolü bulunmaktadır. Kurumun tipografisi, mavi renkte simgelerin üstünde yer almaktadır. Tipografik unsurların logodan ayrı

olarak yazılması onarın algılanmasına kolaylık sağlamıştır. Simgeler, vektörel bir teknikle biçimsel olarak ifade edilmiştir. Tasarımda yeşil, kırmızı, lacivert, mavi renk kullanılmış. Simgeler, vektörel bir teknikle biçimsel olarak ifade edilmiştir.

Logo merkezinin asimetrik dengeye sahip olduğu söylenebilir. Kullanılan simgeler arasında oran-orantı bulunmamaktadır. Logonun merkezinde yer alan kale, cami ve Atatürk simgesine vurgu yapıldığı görülmektedir. Kullanılan simgelerin anlamı yansıtmakta yeterli olduğu düşünülmektedir. Tipografi açısından okunabilir yapıdadır. Form ve tipografi olarak eksik bırakılmış. Estetik, çağdaş, kalıcılık özelliklerini taşımamaktadırlar. Bu özellikleri yansıtmak biçimde yenilenmesi gerektiği değerlendirilmektedir. Büyütme ve küçültmeye uygun değildir.

Resim 7. Kargı Kaymakamlık Amblemi (<http://www.kargi.gov.tr/>,)

Kargı İlçe Kaymakamlığının ilçeye özgün logosu web sayfalarında bulunmamaktadır.

Resim 6. Laçın Kaymakamlık Amblemi (<http://www.lacin.gov.tr/>)

Analiz ve Yorum: Laçın Kaymakamlığının amblemi dairesel form içerisine dizayn edilmiştir. Dairesel zeminin çevresinde kırmızı kontur çizgileri kullanılmıştır. Amblem,

beyaz zemin üzerine kırmızı renk kullanılarak hazırlanmış. Kurumun tipografisi, yukarıdan aşağı doğru dairesel form biçiminde yazılmıştır. Alt ortada kuruluş tarihi yer almaktadır. Amblemin simgesel olarak tarihi yansıtması açısından Laçın Kapılı Kaya kaya mezarı, dağın sol üstünde Lâçın kuşu ve dağın tam üstünde Türk bayrağı sembolü simge olarak kullanılmıştır. Logonun merkezinde Lâçın Kapılı Kaya kaya mezarı yer almaktadır. Simgeler vektörel bir teknikle hazırlanmış.

Logo merkezinin simetrik dengeye sahip olduğu söylenemez. Kullanılan simgeler arasında oran-orantı bulunmamaktadır. Simgelerde renk, kontur çizgileri ile bütünlük sağlanmıştır. Yazı karakteri ile vektörel simgeler arasında uyum bulunmaktadır. Logonun merkezinde yer alan dağ ve Lâçın kuşu simgesine vurgu yapıldığı görülmektedir. Farklı iletişim araçlarında kullanılabilir özellikte olmadığı değerlendirilmektedir. Tipografi açısından okunabilir yapıdadır. Lâçın ilçesinin karakteristik özelliklerini yansıtacak biçimde yenilenmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

Resim 7. Mecitözü Kaymakamlık Logosu (<http://www.mecitozu.gov.tr/>)

Analiz ve Yorum: Mecitözü Kaymakamlığının amblemi, dairesel form içerisine beyaz zemin üstüne turuncu renkte dizayn edilmiştir. Dairesel zeminin çevresinde kontur çizgileri kullanılmıştır. Amblemi çevreleyen dış çerçevedeki dairesel form zemin içinde kurumun tipografisi, adı, yer almaktadır. Zemin içinde tarih tipografisi yer almaktadır. Tasarımda siyah, turuncu, beyaz renkler kullanılmıştır. Simgeler vektörel teknikle hazırlanmış.

Tasarım mantığına uygun olmadığı değerlendirilmektedir. Amblem gerek içerik gerek tasarım açısından iletilmek istenen mesajı net biçimde sunamamaktadır. Logo merkezinin asimetrik dengeye sahip olduğu söylenebilir. Kullanılan simgeler arasında oran-orantı bulunmamaktadır. Yazı karakteri ile logoyu oluşturan simgeler arasında uyum bulunmamaktadır.

Kullanılan simgeler anlamını yansıtmaktadır. Logo, büyültme ve küçültmelere uygun değildir. Tipografi, okunabilir yapıda değildir. Mecitözü ilçesine özgü ürün ve eserleri yeterince temsil etmemekte ve estetik, çağdaş, kalıcılık özelliklerini taşımamaktadır. Bu özellikleri yansıtacak biçimde yenilenmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

Resim 8. Oğuzlar Kaymakamlık Amblemi (<http://www.oguzlar.gov.tr/>,)

Analiz ve Yorum: Oğuzlar Kaymakamlığının amblemi, dairesel form içerisine dizayn edilmiştir. Dairesel zeminin çevresinde mavi kalın kontur ve mavi dairesel formun çevresinde sarı kontur çizgileri kullanılmıştır. Amblemi çevreleyen mavi dairesel form, zemin içinde kurumun tipografisi yer almaktadır. Mavi zemin içinde üstten aşağıya ‘TÜRKİYE CUMHURİYETİ’ alt taraftan yukarıya doğru zeminin yarısına kadar ise ‘OĞUZLAR KAYMAKAMLIĞI’ yazmaktadır. Tipografinin bittiği yerde küçük beyaz zemin içinde ve balon içinde Türk Bayrağı sembolü bulunmaktadır. İç zeminde, beyaz üstünde Süleyman yıldızı sarı renkle; vektörel çizilmiş yıldızın içinde ise ceviz ve yaprağının resmi bulunmaktadır. Tasarımda beyaz, mavi, sarı, yeşil, kırmızı renkleri kullanılmıştır.

Amblem, tasarım mantığına uygun olarak yapılmamıştır. Tasarım açısından iletilmek istenen mesajı net biçimde sunmaktadır. Kullanılan simgeler arasında oran-orantı bulunmaktadır. Simgelerde renk, oran-orantı ve kontur çizgilerinde çok simge olduğundan karmaşıklığa yol açmakta ve bütünlük sağlamamaktadır. Yazı karakteri ile vektörel simgeler arasında uyum bulunmaktadır. Logonun merkezinde yer alan ceviz ve yıldız simgelerine vurgu yapıldığı görülmektedir. Fotoğraf ve vektörel tekniğin birlikte kullanılması simgelerde bütünlük sağlamamıştır.

Oğuzlar ilçesine özgü ürün ve eserleri yeterince temsil etmemekte ve estetik, çağdaş, kalıcılık özelliklerini taşımamaktadır. Bu özellikleri yansıtmak için yenilenmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

Resim 9. Ortaköy Kaymakamlığı Logosu (<http://www.corumortakoy.gov.tr/>)

Analiz ve Yorum: Ortaköy Kaymakamlığının amblemi, dairesel form içerisine dizayn edilmiştir. Amblemin çevresinde lacivert kontur çizgisi bulunmaktadır. Çerçevelediği mavi dairesel form beyaz zemin içinde kurumun tipografisi, adı vardır. İç tarafta kuruluş tarihi yer almaktadır. Logo zeminin içinde tarihi ve kültürü yansıttığını düşündüğümüz Şapınuva ören yerinde çıkan Hitit kralının kraliçeye hediyesi olan Lotus çiçekli broşu yer almaktadır. Broşun arka tarafında ilçenin yeşil görsel fotoğrafı bulunmaktadır. Logo, vektörel değil resimsel bir etkiye sahiptir. Tasarımda turuncu, beyaz, lacivert, yeşil, kırmızı renkler kullanılmıştır. Merkeze Lotus çiçeği, arkasında ise ilçe fotoğrafı ve ilçeye özgü bir kuş türü sembolü kullanılmış. Yukarıdan dairesel şekilde logonun yarısına kadar kaymakamlığın adı yazılmıştır. Alt taraftan logonun yarısına kadar Çorum tipografisi yer almaktadır. Çorum tipografisinin her iki tarafında ise sembollere yer verilmiş. Tipografilerin bittiği yerin her iki tarafına bayrak sembolü eklenmiştir. Sağ üst köşede vektörel bir güneş sembolü bulunmaktadır. Lotus çiçeğinin yanında üzüm resmi yer almaktadır.

Tasarım mantığına uygun olmayan amblem, içerik ve iletilmek istenen mesajı net biçimde sunamamaktadır. Kullanılan simgeler arasında oran-orantı bulunmamaktadır. Simgelerde renk ve degrade kontur çizgilerinde çok simge ve renk olduğundan karmaşıklığa yol açmakta ve bütünlük bulunmamaktadır. Yazı karakteri ile vektörel simgeler arasında uyum bulunmamaktadır. Yazılarda karmaşıklığa sebep olan gölgenin eklenmiş olduğu görülmektedir. Logonun merkezinde yer alan çiçek broşu simgesine vurgu yapıldığı görülmektedir. Renk sayısının iki-üç ile sınırlandırılmasının tasarımı daha sade, anlaşılır kılacağı değerlendirilmektedir.

Ortaköy ilçesine özgü ürün ve eserleri yeterince temsil etmemektedir. Estetik, çağdaş ve kalıcılık özelliklerini taşıyamamaktadır. Fotoğraf ve vektörel tekniğin birlikte kullanılması, simgelerde bütünlük sağlamamıştır.

Kullanılan simgeler anlamını yansıtmakta yetersizdir. Logoda fazla simge ve detay bulunduğu karışık görünümde ayrıca büyültme ve küçültmelere uygun olmadığı değerlendirilmektedir. Bu özellikleri yansıtmak için yenilenmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

Resim 12. Osmancık Kaymakamlığı Logosu (<http://www.osmancik.gov.tr/>)

Analiz ve Yorum: Osmancık Kaymakamlığının amblemi, dairesel form içerisine dizayn edilmek istenmiş. Dairesel zeminin çevresinde ince yeşil kontur çizgisi kullanılmıştır. Beyaz zemin üzerine üst tarafta, ortada kurumun tipografisi adı yer almaktadır. Zeminde beyaz mavi yeşil renkler kullanılmıştır. Logonun merkezinde Osmancık (Koyunbaba) Köprüsü, Kızılırmak ve pirinç tarlası iması verdiğini düşündüğümüz yeşil beyaz renkli zemin bulunmaktadır. Simgeler vektörel bir teknikte biçimsel olarak ifade edilmiştir. Tasarımda mavi, yeşil, lacivert, gri, beyaz, sarı renkler kullanılmıştır.

Kullanılan simgeler arasında oran-orantı bulunmamaktadır. Simgelerde renk, oran-orantı ve kontur çizgileri ile bütünlük bozulmuştur. Logonun merkezinde yer alan Osmancık (Koyunbaba) Köprüsü simgelerine vurgu yapıldığı görülmektedir. Yazı zemininde beyaz kullanılması tipografiyi algılanabilir yapmıştır. Tipografi, okunabilir yapıdadır. Renk sayısının (iki-üç) sınırlandırılmasının tasarımı daha sade, anlaşılır kılacağı değerlendirilmektedir. Kullanılan simgeler anlamını yansıtmaktadır. Tasarım mantığına uygun olmayan amblem, gerek içerik gerek tasarım açısından iletilmek istenen mesajı net biçimde sunamamaktadır. Logoda fazla simge ve detay bulunduğu karışık görünmektedir. Estetik, çağdaş ve kalıcılık özelliklerini taşımamaktadır. Bu özellikleri yansıtmak için yenilenmesi gerektiği değerlendirilmektedir. Büyültme ve küçültmeye uygun değildir.

Resim 13. Sungurlu Kaymakamlık Logosu (<https://sungurlu.bel.tr/>)

Sungurlu İlçe Kaymakamlığının ilçeye özgün logosu web sayfalarında bulunmamaktadır.

Resim 14. Uğurludağ Kaymakamlık Logosu (<https://ugurludag.bel.tr/>)

Uğurludağ İlçe Kaymakamlığının ilçeye özgün logosu web sayfalarında bulunmamaktadır.

9. SONUÇ VE ÖNERİLER

Kurum, kuruluş ve markaların görünen yüzü logo ve amblemler, bir şehrin önemli tanıtıcı materyalleridir. Amblem ve logolar, kurumların kimliğini ortaya koyan unsurlardır. Şehrin sahip olduğu tarih, kültür ve turistik değerlerini tanıtmaya açısından logo ve amblemler, önemli bir araçtır. İlin temsil edilmesi ve tanıtılmasında logo ve amblemlerin çok büyük önemi vardır.

Kurumsal Kimlik tasarımı, şehir kimliğinin kazandırılması ve marka kent oluşu bakımından şehre önemli katkılar sağlamaktadır. Tasarım işinin, tasarımı bilen grafik tasarımcı tarafından tasarlanmış olması gerekir. Bu, kurumun daha iyi tanıtılmasını sağlayabilecek bir niteliktir.

Amblem- logonun amacı, temsil ettiği kurumu diğer kurumlardan ayırmasıdır. Aynı stadüdeki kurumların logoları bazı özellikler açısından benzer olabilmektedir. Bu durum, logonun özgünlüğünün kaybolması anlamına gelmez. Fakat tasarım ilkeleri bağlamında, dikkat edilmesi gereken hususlardır. Amblemler ve logolarda üç fazla rengin kullanılması ve fotoğrafların kullanılması tasarım ilkeleri açısından sorunlar yaratabilir.

Çorum Valiliği ve ilçe kaymakamlıklarının logo ve amblemleri tasarım açısından incelenerek mevcut durum ortaya konmuştur. Çorum Valiliği ve ilçe kaymakamlıklarının logo ve amblemlerinde içerik olarak şehrin sahip olduğu tarihi, kültürel ve turistik değerleri yansıtılmak istenmiştir. Fakat bu değerler yansıtılırken tasarım öğelerinden yoksun olarak tasarlanmıştır. Bunun sonucunda logo ve amblemlerin tasarımında kurumsallaşma açısından beklenen sonuca ulaşılmadığı görülmektedir. Şehirler veya ilçeler, sahip oldukları logo ve amblemlerle hatırdaki kalırlar. Araştırma sonucunda logo ve amblemlerin hem şehrin sahip olduğu tarihi, kültürel ve turistik değerleri yansıtması bakımından hem de tasarım ilke ve elemanlarının kullanımı bakımından yetersiz bulunmuştur.

Varılan Sonuçlar Maddeler Halinde Açıklanmıştır:

- Çorum Valiliği ve ilçe kaymakamlıklarının kurumsal kimlik kılavuzlarının eksik olduğu veya internet adreslerinde yer almadığı,
- Çorum Valiliği ve ilçe kaymakamlıklarının mevcut logo ve amblemlerinin amatör kişilerce tasarlandığı,
- Çağın gerisinde kalmasına rağmen yenilenmediği,
- Simgelerin bir arada kullanıldığı ve buna bağlı olarak bütünlük ve uyum ilkelerini taşımadığı,
- Renk sayısının üçten fazla olduğu bu nedenle sadelik ilkesini taşımadığı,
- Renk uyumuna dikkat edilmediği ve bu nedenle uyum ilkesini taşımadığı,
- Kullanılan görsel unsurların anlamını tam olarak yansıtmadığını,
- Çorum Valiliği ve ilçe kaymakamlıklarının logo, amblemlerinin Tipografi açısından büyük ve küçük harflerin birlikte kullanıldığı ve yazı puntolarının küçük olduğu, yazıya degrade ve gölge kullanıldığı, bu nedenle tipografik okunurluk özelliği taşımadığı,
- Simgelerde küçük ve çok sayıda parçaların yer aldığı, detaylı tasvirlerin yapıldığı, bunun algılanabilir olma ve sadelik özelliğini azalttığı,
- Büyütme- küçültmelerde değer kaybı yaşanabilme riski ve farklı iletişim araçlarında uygulanabilme özelliği olmadığı halde, degrade uygulandığı,
- Fazla sayıda simge kullanıldığı, bu nedenle hiyerarşi, bütünlük, vurgulama ilkelerine uygun olmadığı,

9.1. Öneriler

- Çorum Valiliği ve ilçe kaymakamlıklarının logo ve amblemlerinin kurumsal kimlik kılavuzlarının olması ve kurumsal kimlik kılavuzlarının uzman kişilerce hazırlanması, resmi internet adreslerinde bulundurulması,
- Çorum Valiliği ve ilçe kaymakamlıklarının logo ve amblemlerde biçim ve form özellikleri simgelerle bir arada kullanılmaması, vektörel teknik ile sade olması,
- Logo ve amblemlerde renk sayısının en fazla üç ile sınırlandırılması, renklerin uyumuna dikkat edilmesi,
- Çorum Valiliği ve ilçe kaymakamlıklarının logo, amblemlerinin tipografi bakımından büyük harf tercih edilmesi ve yazı puntolarının okunabilir büyüklükte ve gerekli değilse slogan kullanılmaması,
- Çorum Valiliği ve ilçe kaymakamlıklarının logo ve amblemlerinde, coğrafi simgelerin kullanımında estetik kaygıların dikkate alınması, tanınmış,ilin veya ilçenin karakteristik özelliğini yansıtan coğrafi simgelerin tercih edilmesi,
- Logo ve amblemde degrade uygulanmaması,

KAYNAKÇA

- Alakuş, A. O. ve Mercin, L. (2009). Sanat Eğitimi ve Görsel Sanatlar Öğretimi, Ambrose G. ve Harris P. (2010). Görsel Grafik Tasarım Sözlüğü (Çev. Bilge Barhana), Literatür Yayınları, İstanbul.
- Ambrose, G., & Harris, P. (2012). Grafik Tasarımın Temelleri. (M. E. Uslu, Çev.) İstanbul: Literatür Yayıncılık.
- Arıkan, A. (2008). Grafik Tasarımda Görsel Algı. Konya: Eğitim Kitabevi.
- Artut, K. (2009). Sanat Eğitimi Kuramları ve Yöntemleri, Anı Yayıncılık, Ankara
- Aydın, E. D. (2006). Görsel İletişim Tasarımı Temel Ders Notları. İstanbul: Yorum Sanat Yayınları.
- Becer, E. (2002). İletişim ve Grafik Tasarım Dost Kitabevi, Ankara.
- Becer, E. (2007). İletişim ve Grafik Tasarım Dost Kitabevi, Ankara.
- Becer, E. (2009). İletişim Ve Grafik Tasarım (7. Baskı), Dost Kitabevi, Ankara.
- Cüceloğlu, D. (2002). Yeniden İnsan İnsan, Remzi Kitapevi, İstanbul.
- Cüceloğlu, D. (2002). Yeniden İnsan İnsan, Remzi Kitapevi, İstanbul.
- Çamdereli, M. (2006). Reklam Arası, Tablet Yayınevi, Konya.
- Elitok, B. (2003). Hadi Markalaşalım, Sistem Yayıncılık, İstanbul.
https://tr.wikipedia.org/wiki/Grafik_tasar%C4%B1m
- Hürel, F. (1998). 18 Yasından Küçükler Okuyamaz, Mediacat Yayınları, Ankara.
- İncearık, M. E. (2012). Grafik - Tasarım Rehberi. İstanbul: Kodlab Yayın Dağıtım.
- Ketenci, H. F., & Bilgili, C. (2006). Yongaların 10 000 Yıllık Gizemli Dansı Görsel İletişim & Grafik Tasarım. İstanbul: Beta Basım A.Ş.
- Meral, P. S. (2011). Yeni Başlayanlar İçin Kurumsal Kimlik ve Marka. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Okay, A. (2000). Kurum Kimliği, Mediacat Yayınları, Ankara.
- Okay, A. (2013). Kurum Kimliği. İstanbul: Derin Yayınları.
- Özsoy V. Ve Ayaydın A. (2016). Görsel Tasarım Öge ve İlkeleri, Pegem Akademi, Ankara.
- Öztuna, H. Y. (2007). Görsel İletişimde Temel Tasarım. İstanbul: Tibyan Yayıncılık.
- Parlak, H. (2011). Temel Grafik Tasarım Bilgisi. İzmir: Ege Üniversitesi Basım Evi. Pegem Akademi Yayınları, Ankara.
- Teker, U. (2009). Grafik Tasarım ve Reklam. İstanbul: Yorum Sanat Yayınevi. Theaker, A. (2008). Halkla İlişkilerin El Kitabı, (Çev. Murat Yaz), MediCat Yayınları, İstanbul.
- Tuna, M., & Tuna, A. A. (2007). Kurumsal Kimlik Yönetimi. Ankara: Detay
- Uçar, T. F. (2004). Görsel İletişim ve Grafik Tasarım, İnkılap Yayınevi, İstanbul.
- Özsoy, S.A., Tuncay, B. & Uğur, E. (2017) Yeni Kurulan Üniversitelerin Amblem Ve Logolarının Grafik Tasarım Yönünden Analizi, Ulakbilge, Cilt 5, Sayı 16, Volume 5, Issue16 S 1647-1661